

THE FIRST EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO TIMOTHY

¹ Shíí Paul, Bik'ehgo'ihí'nań Hasdánohwinilíí, la'íí Jesus Christ nohweBik'ehń shendaagoz'aahíí bigħa binal'a'á nshlǵ; Jesus Christ biláhyú ihí'naa doo ngonel'aǵ dahíí ndaahóndlii; ² Timothy, odlǵ' bee da'anii shiye' nlíni, bich'ǵ' k'e'eshchii: Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa la'íí Jesus Christ nohweBik'ehń bilgoch'oba'íí la'íí bits'á'dí' aatét'íí la'íí ilch'ǵ'gont'ééhíí bee nich'ǵ' goz'aǵ le'. ³ Macedóniayú déyááadá' ánikdéniiid n'íí k'ehgo nanánoshkǵǵhgo gánánildish'nii, Éphesus golzeeyú síndaadá' la' nneehíí lahgo at'éégo ilch'ígó'aahíí doo bee ilch'ídaagonoh'aah da le', nldzilgo daabilnñii, ⁴ Yati' daazhógo alzaahíí la'íí hadín hadaakínest'aaníí doo ǵǵzhǵ' baa na'gozñi' dahíí doo ídaayel's'ǵǵ da le', daabilnñii áldó', áí lǵǵgo lahadaagoch'idit'áhgo áile', áí Bik'ehgo'ihí'nań kángon'aaníí doo layolé' át'éé da, áí ko'odlǵ' zhǵ' bee laile'. ⁵ Áídá' kojíí biyi' nzhǵǵgo, nlt'éégo ánách'it'ǵǵ bígoch'ílsǵgo, la'íí da'anii ch'odlǵahíí bigħa koł ijǵǵ doleeǵgo koł ch'ídaagont'aah: ⁶ Áí la' nnee k'ihzhǵ' ádaasdzago lahadaadit'áhíí doo nt'é be'alñehi yaa yádaakti'íí daasilǵ; ⁷ Bik'ehgo'ihí'nań yegos'áni yaa ilch'ídaago'aahíí daanlǵigo hádaat'ǵ; ndihíí nt'é daañihíí la'íí nt'é nldzilgo yaa yádaakti'íí doo yídaagol'sǵ da. ⁸ Áídá' begoz'aaníí nlt'éhi áile' bídaagonlǵ, dávik'ehyú ilch'ígót'aahyúgo, la'íí

bikísk'eh ánádaach'it'ijlyúgo; ⁹ Díí áldó' bídaagonlji, begoz'aaníí nnee dávik'ehyú ádaat'eehíí doo bá álzaa da, ndi hadíí doo begoz'aaníí yikísk'ehyú ádaat'ee dahíí bá álzaa, doo da'dits'ag dahíí, Bik'ehgo'ihí'nań doo daidnksj dahíí, nchq'go ádaat'iiníí, doo bildaagodiyih dahíí, ni' biká' nandeehíí zhá bildaanzhqqhíí, bitaa hik'e báq nadaitseedíí, la'íí nnee nadaitseedíí bá álzaa, ¹⁰ La'íí nant'í' nakaihíí, nnee dabíí ilch'í' biini' daamba'íí yee ídaadilchqqhíí, nnee ch'a'odaayihiyeehíí, léda'ilchoohíí, yáná'iti' yune' nadaach'aahíí, la'íí dahadínta da'anii ilch'ígót'aahíí yits'á'zhí' ádaat'eehíí, áí dawa begoz'aaníí bá álzaa; ¹¹ Áí da'anii ilch'ígót'aahíí Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' baa gozhóni, biyati' nkt'éhi ba'ihégosini at'éé, áí baa nagoshni'íí shaa godet'aa. ¹² Christ Jesus nohweBik'ehń bich'í' ihénsj, án díí bigha bínensh'aago áshíílaa, sha'olííhíí la'íí bána'isiidgo áshíílaahíí shil ołtago ba'ihénsj; ¹³ Shíí dabíntségo Jesus nchq'go baa yashti' ni', biniigodeshłaa ni', la'íí hoshch'iid ni': áídá' Bik'ehgo'ihí'nań shaa ch'ozbaad, doo bígonsj dayú, la'íí doo oshdłaq dayú ásht'íí lək'ehíí bigha. ¹⁴ NohweBik'ehń bilgoch'oba'íí shich'í' an'odaazlji, odlq' la'íí i'ijóóníí Christ Jesus biláhyú nohwíyéehíí áldó' shich'í' an'odaazlji. ¹⁵ Díí ágolzeehíí da'anii ágolzéhi, nnee dawa daayodłaqgo dávik'eh, Christ Jesus nnee nchq'go ánádaat'ijhíí hasdáyihiniíhíí bigha ni'godsžán biká'zhí' nyáá; shíí áí itah dážhó itisgo nchq'ihíí nshłj ni'. ¹⁶ Shíí dantsé shiláhyú Jesus Christ dážhó shágoho'aahíí ch'í'nah áile'híí bigha Bik'ehgo'ihí'nań shaa ch'ozbaad, áík'ehgo

bikédí'go hadíí da'odlaaḡgo ihi'ṅaa doo ngonel'aa dahíí yee daahinaa doleelíí ałdó' yágoho'aał doleelíí shágoho'aał n'íí bee bígózi doleelíí bigha Bik'ehgo'ihí'nań shaa chozbaad. ¹⁷ Áík'ehgo ízisgo Nant'án, dahazhí' golínihi, doo datsaah dahi, doo hit'jii dahi, Bik'ehgo'ihí'nań dabízhá goyánihi, doo ngonel'aa dayú dahazhí' daabich'idnłsı ła'íí dážhó ba'ihédaach'inzi le'. Doleelgo at'éé. ¹⁸ Timothy shiye', dabíntségo Holy Spirit binkááyú naa yałti' n'íí k'ehgo naa godensh'aahgo gánıłdishnii, Áí naa nagolni' n'íí k'ehgo nłt'éégo nagonłkaad le'; ¹⁹ Ni'odla' nłdzilgo hótą', ła'íí nłt'éégo ánánt'jiiłí ádıgonłzi le'; ła' bi'odla' doo daayotą' dago daabi'odla' doo nt'é da silj, tsina'eełí nihıltoḡdhií k'ehgo: ²⁰ Áí Hyméneus ła'íí Alexánder daaholzéhi itah; áí Bik'ehgo'ihí'nań doo nchḡ'go yaa yadaakti' dago yıdaagoł'aah doleelíí bigha ch'iidn nant'án, Satan holzéhi, bich'j' bidéhid, yiniidaagodilne' doleelgo.

2

¹ Áík'ehgo dantségee, nnee dawa ya da'dohkéedgo, ya náda'ohkaḡḡgo, Bik'ehgo'ihí'nań yił daanljigo ya da'ohkaḡḡgo, ła'íí ba'ihédaanołsigo ya da'ohkaḡḡ le', daanołwiłdishnii; ² Ízisgo nadaant'aahíí hik'e nnee yedaabik'ehíí dawa bá da'ohkaḡḡ le'; nkegohen'áḡgo k'ídaalón'niigo daahii'naa doleelíí bigha, Bik'ehgo'ihí'nań bikísk'eh ádaant'eego ła'íí dawa daadinłziigo. ³ Ágát'éégo da'ohiikaḡḡhíí Bik'ehgo'ihí'nań Hasdánohwinııłíı bil nłt'éé ła'íí bil dáıik'eh; ⁴ Áń nnee dawa hasdáyihiniıł hik'e da'anii ágot'eehíı

yídaagołsı hat'ıı. ⁵ Bik'ehgo'ihı'nań dała'á nlıı, Bik'ehgo'ihı'nań hik'e nnee bigizhgee siziiniı dała'á, áń Jesus Christ, nnee silııgo nyáhi; ⁶ Áń nnee dawa ádaidet'aago yá nada'iznıl, nnee bincho'ıı yits'áyınılgo, Bik'ehgo'ihı'nań ngon'áá n'ıı biká' ngonyaáago ch'ı'nah silıı. ⁷ Áı baa yánashti'go hik'e bá shides'a'go, ła'ıı doo Jews daanlıı dahi odla' hik'e da'anıı ágot'eehıı bıł ch'ıgonsh'aahgo háshi'doltıı; (Christ biláhyú da'anıı ádishnıı, doo lé'ishchoogo da.) ⁸ Áı bigha dahayú nnee da'okaqahgo hasht'ıı, bıł daagodiyıhgo bigan ts'ıdag yee dahdaadolnıh, doo hadaashkeego da, ła'ıı doo biini' nakigo da. ⁹ Isdzáné daanlıni ałdó' da'ákoahgo ik'eda'asdlaa le', doo ídaada'odlııgo da, ła'ıı biini' daagolııgo ídaa daagodzaago; doo dábitszil zhá binasdziidgo da, doo óodo hik'e dilkoqhé ła'ıı diyagé lán ilıınıı yee ik'ena'asdlaa go da; ¹⁰ Áıdá' nlt'éégo ánadaat'ııhıı yee ik'eda'asdlaa le', (ágádaat'ııhıı isdzáné Bik'ehgo'ihı'nań bikísk'ehyú ádaant'ee daanıihıı dávik'eh.) ¹¹ Isdzán nlıni dant'éheego ígo'aa le', idits'ago. ¹² Isdzán doo ła' nnee yıl ch'ıgó'aahgo baa godensh'aah da, nnee doo yá nant'aa da doleeł ałdó', ndi dant'éhee at'éé le'. ¹³ Adam dantsé ábi'delzaa, Evehıı ikédı'go ábi'delzaa. ¹⁴ Bich'ı' na'dishch'a'ıı doo Adamhıı da, áıdá' isdzánhıı bich'ı' na'dishch'a'go Bik'ehgo'ihı'nań, Dah, bıłnıihıı dáytisyú ádzaa. ¹⁵ Ágát'éé ndi isdzáné daanlıni ilchiigo biniigodılne' ndi dá yıl ch'ıhıkáh, dayúweh da'odlaago, dawa bıł daanzhoqgo, bıł daagodiyıhgo, ła'ıı biini' daagolııgo daahııaayúgo.

3

1 Díí da'anii ágolzéhi, Nnee ła' ínashood yinádéz'iinii binasdziidíí hát'ííyúgo aí na'idziid nkt'éhi hat'íí. 2 Ínashood yinádéz'iinii, bishop holzéhi, doo hagot'éégo baa dahgosit'aa dahíí nlii le', bi'aa dała'áhi, ádaagodzaa, biini' golíni, bi'at'e' nkt'éhi, bista' nakáhíí bil nzhóni, ła'íí nkt'éégo ilch'ígó'aahíí nlii le'; 3 Doo idlqá dahíí, doo dagoshch'i' bágochiih dahíí, bestso doo yidáhzhí' nlii dahíí; áidá' kóni' k'ehgo at'ééhíí, nzhqoogo at'ééhíí, doo dawahá idáhát'íí dahíí nlii le'; 4 Án bigowaqee bichagháshé nkt'éégo yá nant'aa le', bichagháshéhíí daabidits'ago, ła'íí daabidnłsigo; 5 (Nnee bichagháshé doo nkt'éégo yá nant'aa dayúgo, hagot'éégo Bik'ehgo'ihinań daayokqahgo ha'ánałséhíí nkt'éégo ayıłsı doleeł?) 6 Doo ánií ínashood siliihíí da, ágát'éhi nliiyúgo, itisdo da'idolteełgo ida'odlíí lək'eyúgo, dńnko ch'iidn nant'ńn bńngot'aqahíí k'ehgo bńngodot'aal. 7 Dayúwehyú alđó' doo ínashood daanlii dahíí nkt'éégo yaa nadaagolni'íí nlii le', doo ágát'éhi nlii da lək'eyúgo, dńnko baa dahgot'aah doleeł, ch'iidn nant'ńn biljizh yune' odołsh. 8 Tédaat'iyéhi nkt'éégo ádaayiksiníí, deacons daaholzéhi, alđó' biini' daagolii le', doo nakiyú yadaakti' dahíí, bestso doo yidáhzhí' nlii dahíí daanlii le'; 9 Nkt'éégo ánadaat'iił yıdaagołsigo ilch'ígót'aahíí da'ohiidlaaníí doo bigózi da n'íí daayota' le'. 10 Ái alđó' dantsé nabída'dintaah le'; áidí' doo baa dah daagost'áni da lək'eyúgo, deacons daanlii doleeł. 11 Da'ágát'éégo daabi'aahíí biini' daagolii le', doo ch'inii daanii dahíí daalii le', ídaa daagodzaqago

dawa bee daagondlii le'. ¹² Deacons daanlíni bi'aa dała'á le', bichagháshé la'íi bigowaḡee dawa nht'éégo yá nant'aa le'. ¹³ Deacons daanliigo nht'éégo nada'iziidyúgo, nnee nht'éégo baa natsídaakeesihíi la'íi Christ Jesus bits'á'dí' odla'íi doo biini' daaháh dago yá sizijhíi daayosbaḡa. ¹⁴ Dét'ihégo nich'í' hisháál doleeíi bikádésh'úgo díi nich'í' k'e'eshchii: ¹⁵ Ndi doo hwahá da lèk'eyúgo, Bik'ehgo'ihinań bichagháshé bitahyú hago'at'éégo nht'éégo ách'ít'ééhíi bígonłsijhíi bigḡa nich'í' k'e'eshchii; ái Bik'ehgo'ihinań hináhi daayokaḡḡgo ha'ánátséhé at'éé, ái da'anii ágot'eehíi bee bíyah tsı n'áhi k'ehgo la'íi bee nłdzilgo begoz'áni at'éé. ¹⁶ Bik'ehgo'ihinań bee da'ohiidlaḡahi dázhó doo bígózi da n'íi da'anii daan'nii, doo hadín yigḡa na'idıłkidgo da: Bik'ehgo'ihinań nnee k'ehgo nyaá, Holy Spirit biláhyú dávik'ehyú át'ééhíi ch'í'nah alzaa, Bik'ehgo'ihinań binal'a'á yaaká'yú daagolínii daabo'ıı, doo Jews daanlii dahíi bich'ı' yádaach'ıłti', ni'gosdzán biká'zhı' bi'dodlaḡa, ízisgo idindláadíi biyi' yúdag obi'doltıı lèk'e.

4

¹ Holy Spirit dábigóziigo gánii, Iké'yú goldohyú la' odla' yits'á'zhı' ádaane' doleeł, spirits k'izéda'dılteehíi la'íi ch'iidn bits'á'dí' ilch'ígót'aahíi hódaayéstsaḡ; ² Ágát'éégo ilch'ídaago'aahíi ínashood ídaadil'ııgo léda'ilchoo; binatsekeesíi bésh sidogíi bee bída'dinlidhíi k'ehgo ádaat'ee, áik'ehgo nht'éégo ádaat'eehíi dagohíi doo nht'éégo ádaat'ee dahíi doo yídaagolsı da silıı; ³ Ágát'éégo ilch'ídaago'aahíi nnonéhela' daayıłnii, la' hidán doo daahsaḡa da,

daayih̄nii aaldó', áidá' Bik'ehgo'ih̄i'nań áí hidánhíí áyíilaago nnee da'an̄ii ágot'eehíí yídaagols̄igo daayodlaan̄í ya'ihédaanz̄igo daayiyāayúgo Bik'ehgo'ih̄i'nań bił dábik'eh. ⁴ Bik'ehgo'ih̄i'nań áyíilaahíí dawa daank̄'éé, áík'ehgo doo k'ihzh̄i' ádaile'go da, áidá' ya'ihédaanz̄igo daayiyāago dábik'eh: ⁵ Bik'ehgo'ih̄i'nań biyati'íí hik'e okāahíí bee nzh̄oogo alzaahíí bigh̄a. ⁶ Jesus bee nohwik'íyú daanl̄ini d̄íi iłch'ígót'aahíí bee bich'ì' yánánk̄tihyúgo, Jesus Christ nk̄'éégo yána'iziid̄íi n̄l̄j̄i doleeł, yati' daahohiidlāahíí ła'íi nk̄'éégo iłch'ígót'aahíí bikísk'eh hin̄áahíí bee n̄łdzilgo án̄l̄s̄i doo. ⁷ Yati' Bik'ehgo'ih̄i'nań doo bik'eh dahíí, ła'íi sáan yati' daazh̄ogo ádaagole'íi doo óyínk̄s̄'aa da: Bik'ehgo'ih̄i'nań k'ehgo ánt'éé doleełhíí bigh̄a idínántaahgo bígon'áah. ⁸ Kots'í n̄łdzil doleełhíí bigh̄a idínách'intaahíí ayáhágo íl̄j̄i, áidá' Bik'ehgo'ih̄i'nań k'ehgo ách'ít'éé doleełgo idínách'intaahgo bígoch'il'aahíí, áí dážh̄o dawa bee íl̄j̄i, d̄íi ih̄i'naahíí biyi' nk̄'éégo nohwá ngon'áá, ła'íi ik'égee ih̄i'naahíí biyi' aaldó'. ⁹ D̄íi ágolzeehíí da'an̄ii ágolzéhi, nnee dawa daabodlāago dábik'eh. ¹⁰ Áí bigh̄a nada'iidziid, ła'íi nch̄o'go nohwaa yadaakti'híi bigh̄a nohwiniidaagonk̄'éé, da'an̄ii Bik'ehgo'ih̄i'nań hin̄ahi bada'óndliigo, án nnee dawa hasdáyih̄in̄iik̄íi n̄l̄j̄i, dahad̄íi da'an̄iigo daabodlaan̄í zh̄a itisgo. ¹¹ D̄íi ádishn̄iíhíi n̄łdzilgo ádaahn̄ii, ła'íi bee iłch'ígon'áah. ¹² Án̄i nan̄naahíí bigh̄a doo sínte' da le'; niyati'íi, ni'at'e'íi, ni'ijóóníi, ninatsekeesíi, ni'odla'íi, nijíi biyi' nzhooníi bee nk̄'éégo ánt'éé le', da'odlaan̄í nedaa'ij̄i doleełgo. ¹³ Akú níyáazh̄i' Bik'ehgo'ih̄i'nań biyati' nnee

bich'ì' dayúweh daahónzhii, baa yánłti', ła'íi bee ıłch'ıgon'áah. ¹⁴ Dabıntségo ınashood yánadaaziinıi níká' daadesnıidá' niyi' golıı doleełgo naa hi'né'ıi dayúweh bee na'ızıid le'. ¹⁵ Ániłdishnıihıi dá baa natsınkees nt'éé; áı dá sínziı nt'éégo ánánt'ııı le'; áık'ehgo dayúwehégo ná goldohıi nıee dawa daano'ıı doleeł. ¹⁶ İdaagondzáá, ıłch'ıgon'áahıi baa gonyáá: áı k'ehgo dayúwehégo ánánt'ıııyúgo hasdánáh, hadın nidits'agıı aldo' hasdádogaal.

5

¹ Báyan nłini doo bıł ntéh da, áıdá' nitaa nłini k'ehgo baa natsınkeesgo bidag yánłti'; nıee áni nakaiyeehıi ník'ısyú k'ehgo bidag yánłti'; ² Sáan daanłini nimaa k'ehgo ádaahón'nıih, dilkoqohgo ádinłziıgo isdzané áni nakaiyeehıi nilahkıi k'ehgo ádaahón'nıih. ³ Sáan itsaa daanłini, doo hagot'éégo bich'ogo'nıi dahıi daadınłziıgo bich'onnıi le'. ⁴ Sáan itsaa nłini bichagháshé, dagohıi biwóyéta, bich'ınéta daagolııyúgo, áı bigowaqee Bik'ehgo'ıhi'nań k'ehgo ıhi'naahıi yıdaago'aaah le', áık'ehgo bishchiinıi bidená nanáda'ahi'nııl le'; áı Bik'ehgo'ıhi'nań bıł nt'éé ła'ıi bıł dáıik'eh. ⁵ Itsaa nłinihıi, dasahndi nagháhi, Bik'ehgo'ıhi'nań ya'ohııgo dayúweh na'okeedgo na'okaah, t'é'gee ła'ıi jııgee. ⁶ Áıdá' gonedlııhıi zhá hádéz'ııhıi, hınaa ndi daztsáni k'ehgo at'éé. ⁷ Dıi nłdzilgo bee bıł ch'ıgon'áah le', áık'ehgo doo baa dahdaagot'aaah da doleeł. ⁸ Dahadın bik'ıi, dabıi bichagháshé zhá itisgo, doo nt'éégo áyılłı da lək'eyúgo, doo oshdlaq da nıihıi k'ehgo at'éé, doo odlaq dahıi bitisgo

nchɔ'go adzaa. ⁹ Isdzáné ła' doo hwahá gostádin bil legodzaa dahíí, itsaa daanlíni, doo itah bizhi' bá ágóle' da, ła'íí bika' dała'á n'íyúgo zhá itah bizhi' bá ágóle', ¹⁰ Nlt'éégo binasdziidíí bee baa na'goni' le', chagháshé daayinesaayúgo, baa hasta' nách'ikah hat'íyúgo, ínashood bikee yá tádáígisyúgo, bich'í' goyéégo nadaagowahíí yich'odaaniiyúgo, ła'íí na'idziid daanzhooníí dawa nayik'í'iziid lék'eyúgo itah bizhi' bá ágóle'. ¹¹ Áídá' itsaa áníí nakaiyeehíí doo itah bizhi' bá ágóle' da: áí dánko nniinéh hádaat'íigo Christ yits'á'zhí' ádaane'; ¹² Áík'ehgo dantsédá' Bik'ehgo'ihí'nañ bá na'isiid doleeł daanii n'íí k'ihzhí' ndaizné'híí bighą biniidaagodilnéhíí bee bāndaagodot'aal. ¹³ Gotahkaigo daazhógo anákeelíí yídaagoł'aah ałdó'; doo áí zhá da, ch'inii daanii ła'íí dawahá yaa yádaakti', doo bidildoo dahíí ndi, doo yaa yádaakti' da le'at'éé n'íí ndi yaa yádaakti'. ¹⁴ Áík'ehgo díí hásh't'íí, itsaa áníí nakaiyehíí nnádaakse' le', bichagháshé ádaagole', bigową nlt'éégo ádaayiksí, áík'ehgo nohwits'á'zhí' ádaat'eehíí doo nohwaa ch'inii ádaile' da doleeł. ¹⁵ İlk'idá' ła' Satan yich'í'go ádaaszdaa. ¹⁶ Nnee ła' dagohíí isdzán ínashood nlíni bik'íí itah itsaa nliiyúgo yich'onii le', ínashood daanliiníí doo nadaabinkł'og da doleełhíí bighą; áík'ehgo itsaa daanlíni doo hagot'éégo bich'ogo'nii dahíí yich'odaanii doleeł. ¹⁷ Ínashood yánadaaziiníí nlt'éégo yikísk'eh nadaaziiníí nakidn da'ágánelt'eego daidinksiigo bich'í' na'ihiniil, hadín yánádaaltihíí ła'íí ilch'ígó'aahíí nayik'ída'iziidíí da'ái zhá itisgo. ¹⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiníí gáníí, Magashii t'oh naghái

hayí'í'eesdá' bizé' doo bik'en'áah da. Ła'íí aldo' gáníí, Hadín na'iziidíí bich'í' na'i'niilgo goz'aa. ¹⁹ Ínashood yásizíni baa dahgosit'aahíí doo óyénłts'aa da le', naki dagohíí taagi hilt'eego daayo'íí lək'eyúgo zhá. ²⁰ Nchọ'go ánadaat'ííhíí dawa bináál bíł ntéh, ła'ihíí biini' daaháh doleełhíí bighá. ²¹ Bik'ehgo'ihí'nań ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíníí bitahasdlaahíí binadzahgee nawode bee gánłdishńii, Díí baa nich'í' yashti' n'íí bénánłńiihgo baa nannaa, nńee doo dała'á itisgo nił nzhọọ da, doo i'panigo baa natsínkeesgo da. ²² Bik'ehgo'ihí'nań biyati'íí yee yánáltih doleełgo nńee da'adza'íí doo dagoshch'í' biká' ndenłmíih da; nńee nchọ'go adzaahíí doo bíł dała' ánt'éé da; dilkqoqhgo ádinłzi. ²³ Kodí' godezt'i'go doo tú zhá nidłaa da, áídá' ayáhágo dahts'aa bitoo nidłaa, nibid bich'í' nzhọqohíí bighá, ła'íí da'ákozhá dinníihíí bighá. ²⁴ Nńee ła' ch'í'nah nda'łksiih, áík'ehgo dagoshch'í' baa yá'iti' doleeł; áídá' ła'ihíí binchọ'íí doo dagoshch'í' daahiiltséh da. ²⁵ Da'ágát'éégo nńee ła' nł't'éégo ánát'ííhíí bik'izhí' hit'íí; doo hit'íí da ndi, doo hagot'éégo nádil'íí da.

6

¹ Isnáh daanliiníí binant'a' daanliiníí daidnłsı le'; doo ágadaat'íí dayúgo Bik'ehgo'ihí'nań bizhí' ła'íí bee łch'ígot'aahíí doo dilzi dago ádaile'. ² Ła' binant'a' ínashood daanłıyúgo, odlá' yee bik'isyú daanłıhíí bighá doo yıtisyú ádestıı da le', áídá' na'idziidíí bee bich'odaanłhíí ínashood Bik'ehgo'ihí'nań bíł daanzhooníí daanłıhíí bighá dayúweh nł't'éégo yá nada'iziid le'. Díí

dawa ilch'ígon'áah, la'íi bee bidag yádaant'i'.
³ La' nnee lahgo ilch'ígó'aah lèk'eyúgo, la'íi Jesus Christ nohweBik'ehñ biyati' da'aniihíi la'íi Bik'ehgo'ihinañ k'ehgo be'ách'ít'éégo ilch'ígót'aahíi doo bił dábik'eh da lèk'eyúgo;
⁴ Áñ doo nt'é yígótsi da ndi idilkaaah, la'íi na'idílkid la'íi agodit'áhíi zhá bił nt'éé, aí la' bíyéehíi idáhách'it'iiníi áile', la'íi ilch'i' nagonkaadíi, dénch'ó'égó aayá'iti'íi, la'íi nch'ó'go laadaagoch'odlíhíi aldo' áile',
⁵ Nnee ágádaat'eehíi biini' daach'ó'dgo da'anii ágot'eehíi bits'á'zhí'go ádaaszaahíi dayúweh lahadaadit'áh, daazhógo Bik'ehgo'ihinañ k'ehgo ách'ít'ééhíi bee ich'it'ij daanzí: ágádaat'eehíi doo bił nahkai da.
⁶ Ndihií Bik'ehgo'ihinañ k'ehgo ách'ít'ééhíi la'íi koł dábik'ehyú ch'ihinaahíi da'anii bee ląágo ich'it'ij.
⁷ Doo nt'é ni'gosdzán biká' bił daagosiidlij da, áíd' da'aniiigo daan'niigo doo nt'é ch'ídaan'né' da doleeł.
⁸ Nohwihidán la'íi nohwi'íi daagolijhíi bighá nohwił daagozhó' le'.
⁹ Áídá' hádaakdzil hádaat'iiníi nabídaadintaahíi la'íi bának'í'í'ááhíi yee nihidéh, la'íi doo daagoyaa dago la'íi iní'da'dilni'go nch'ó'go hádaat'iiníi yee nihidéh, aí daabilch'óq, la'íi da'itsaahíi begoz'aa yune' odaabilkaad.
¹⁰ Bestso bidázhí' ch'ilijhíi nch'ó'go ágot'eehíi dawa bikeghad at'éé: aí la' idáhádaat'ijgo odlá' yits'á'zhí' ádaane', la'íi ląágo doo bił daagozhó' dahíi yee iní'da'dilni'.
¹¹ Ndihií ni, Bik'ehgo'ihinañ bána'iziidíi nlini, ágádaat'eehíi dawa bits'ánlyeed; dábik'ehyú ánt'éé le', Bik'ehgo'ihinañ be'ánt'éé le', ni'odlá' golij le', ni'ijó' le', níni' k'eh ántsí, la'íi nijíi yune' isht'egodnt'éé le'.
¹² Nohwi'odlá'

bá nagonłkáad le', dahazhı' ihı'naahıı nıdzılgo hónıta', áı bich'ı' nı'dokéed nı', áıdı' ch'iláni bınaáa' nı'odla' bee hándzii nı'. ¹³ Díı nawode bee ágánıldıshııı, Bik'ehgo'ihı'nań dawahá daahi'naago áyılsınıı bınadzahgee, la'ıı Christ Jesus, Pontius Pilate holzéhi bınaáa' bı'odla' nı't'éego yee hadzii n'ıı áldó' bınadzahgee; ¹⁴ Díı begoz'aanıı bıkısk'eh ánt'éé, doo hayú naa daats'idılhıı dago, doo naa dahgosıt'aah dago, Jesus Christ nohweBik'ehń nádzáazhı': ¹⁵ Áı bıjıı bıká' ngonyáágee Bik'ehgo'ihı'nań ch'ı'nah áıle' ndı at'éé, án zhá Nant'an baa gozhóónıı, ízısgo nant'ánhıı bıtısgo Nant'an, yedaabık'ehıı bıtısgo yeBik'ehń; ¹⁶ Ihı'naa doo ngonel'aą dahıı da'an zhá bıts'a'dı'hi at'éé, án idındláadıı yıyı' golıı, doo hadın ákóne' nowáhi at'éé da; án doo hak'e nınee bo'ıı da, doo daaboıtséh át'éé da: án dahazhı' dílzı le', la'ıı dahazhı' dawa yebık'eh le'. Doleelgo at'éé. ¹⁷ Nınee nı'gısdzán bıká' hádaaldzilıı gádaabıhııı, Doo itısgo ídaadısohıı da le', la'ıı yee hádaaldzilıı dá doo ba'olnıızhı' doo ba'olıı da le', áıdá' Bik'ehgo'ihı'nań hınáhi bada'olıı le', án bıłgoch'oba'go dawahá nohwıı dá bık'ehyú doleełıı ch'ıda'ızkaadgo nohwaa yıhııı. ¹⁸ Nı't'éehıı baa nahkai le', daabılhııı, la'ágo nı't'éego ánádaahı'ıı, la'ıı nohwıyéehıı la'dı' nadaahııı, la'ıı ich'odaahııı le'; ¹⁹ Kıh bıı'ááh ledn'aahıı nıdzılyúgo kıhıı nıdzılgo goz'aą, da'áık'ehgo nı't'éego ánádaahı'ııyúgo yunáasyú goldohyú nıdzılgo nasozıı doleeł, áık'ehgo ihı'naa doo ngonel'aą dahıı bee daahınohnaa doo, daabılhııı. ²⁰ Timothy, bee na'osdı'ıı baa gonyáá, yati' Bik'ehgo'ihı'nań doo

bik'eh dahíí, ła'íí yati' da'ílinígo nadaagoch'ijaahíí bits'ą'zhí' ánt'éé, ła'íí ígoł'ąągo bił'ígóziníí ga'ánolini, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bits'ą'zhí' ilch'ígót'aahíí, ałdó' bits'ą'zhí' ánt'éé. ²¹ Ła' áí il'ígóziníí daayodł'ąągo da'anii odł'ą'íí yits'ą'zhí' ádaane'go nda'ahíksiih. Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí bee nich'į' goz'ąą le'. Doleełgo at'éé.

**The New Testament of our Lord and Saviour
Jesus Christ
New Testament in Apache, Western (US:apw:Apache,
Western)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Western Apache (Apache, Western)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apache, Western

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 2 Aug 2022

22cab38e-86e0-5c5b-8972-5c0fa467c049